

Short-eared Owl *Asio flammeus*: only 2-5 pairs at 4 sites; breeding only confirmed in the Wadden Sea region.

Tengmalm's Owl *Aegolius funereus*: the small and unstable Danish population is confined to Bornholm; no breeding recorded in 1998.

Bee-eater *Merops apiaster*: about 5 pairs bred at Røsnæs, northwestern Zealand. 3 of them fledging young; up to 14 adult birds were present during several weeks in May and June. The last confirmed breeding in Denmark was in 1985.

Lesser Spotted Woodpecker *Dendrocopos minor*: at least 33-55 breeding pairs, mainly in the eastern part of the country (30 on Bornholm).

Crested Lark *Galerida cristata*: 15-19 breeding pairs in coastal towns of Vendsyssel, northern Jutland, may be an underestimate since data are missing from a few former breeding sites in Jutland.

Tawny Pipit *Anthus campestris*: 8-9 breeding pairs, but data are incomplete and the Danish may total 15-20 pairs; confined to the Skagen peninsula — the northernmost tip of Denmark — and the island of Anholt.

Dipper *Cinclus cinclus*: 3 breeding pairs in Jutland.

Bluethroat *Luscinia svecica*: 6-7 breeding pairs in southwestern Jutland, in the Wadden Sea region; the pairs are not easily found, and more may be present in the area.

Stonechat *Saxicola torquata*: 13-16 breeding pairs, but some may have been overlooked. Most pairs were recorded in moors in southern Jutland.

Savi's Warbler *Locustella luscinioides*: singing males recorded at 7 localities all over the country; no breeding recorded.

Great Reed Warbler *Acrocephalus arundinaceus*: one confirmed breeding pair, and 5 singing males present at 3 other localities.

Barred Warbler *Sylvia nisoria*: 1-3 breeding pairs at 2 sites on Møn and Falster in southeastern Denmark; only one pair known in 1995-97.

Firecrest *Regulus ignicapillus*: one nest-building pair and at least 15 singing males.

Willow Tit *Parus montanus*: the breeding population formerly estimated at well over 200 pairs (Grell 1998); data from 1998 insufficient for an update.

Golden Oriole *Oriolus oriolus*: data insufficient to clarify the status of this vulnerable species; the Danish breeding population has decreased for several years and may be smaller than 50 pairs.

Great Grey Shrike *Lanius excubitor*: 13-17 breeding pairs at 6 sites, with most pairs concentrated to a couple of military training ranges in central Jutland; the population appears to be stable.

Nutcracker *Nucifraga carvocatoides*: at least 6-7 breeding pairs in Jutland and Zealand; a few additional pairs may have been overlooked.

Serin *Serinus serinus*: 4-7 breeding pairs at 5 sites, all in southeastern Denmark (Zealand and Falster).

Referencer

- Asbirk, S. & S. Søgaard 1991: "Rødliste 90" - Særligt beskyttelseskrævende planter og dyr i Danmark. - Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen.
- Christensen, J. O. 1990: Status for ynglebestande af måger og terner m.fl. i Danmark. 1988. - Dansk Ornitologisk Forening, København.
- Grell, M. B. 1998: Fuglenes Danmark. - G.E.C. Gads Forlag, København.
- Hansen, M. B. 1998: Biæderens forekomst på Røsnæs sommeren 1998. - Bladsmutten 26(4): 24-25.
- Haugaard, S. O. 1993: Locustella og Acrocephalus arter ved Maribosøerne II. - Strømstøren 1993(3): 4-8.
- Jørgensen, H. E. 1989: Danmarks Rovfugle. - Frederiksborg, København.
- Løppenthin, B. 1967: Danske ynglefugle i fortid og nutid. - Odense Universitetsforlag.
- Rasmussen, T. 1996: Sort Storks *Ciconia nigra* genetablering som dansk ynglefugl. - Arbejdsrapport fra DMU, Miljø- og Energiministeriet.
- Stoltze, M. & S. Pihl 1998: Rødliste 1997 - over planter og dyr i Danmark. - Miljø- og Energiministeriet.
- Sørensen, U. G. 1995: Truede og sjældne danske ynglefugle 1976-1991. - Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 89: 1-48.
- Sørensen, U. G. 1999: Første yngleforsøg af Malmek *Fulmarus glacialis* i Danmark. - Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 93: 175-176.
- Sørensen, U. G. & T. Dybbro 1985: Counts of birds on 50 Danish "EEC-localities" and annual statements on a number of Annex I species from the EEC-Directive on the Protection of Wild Birds. - EEC contract no. ENV 515 DK. Dansk Ornitologisk Forening, København.
- Thorup, O. 1999a: Arbejdsrapport fra Projekt Red Hede-høgen - bestandsopgørelse og ynglesucces samt beskyttelse af reder placeret i vinterafgrøder. - Dansk Ornitologisk Forening.
- Thorup, O. 1999b: Engsnarrens *Crex crex* yngleforhold i kulturlandskabet, og artens fortid, nutid og eventuelle fremtid i Danmark. - Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 93: 71-81.

Antaget 4. juni 1999

Michael Borch Grell
DATSY
Vesterbrogade 138-140
1620 København V

Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1998

PALLE A. F. RASMUSSEN

Rapport nr 28 fra Sjældenhedsudvalget

(With a summary in English: Rare birds in Denmark and Greenland in 1998)

Indledning

I denne rapport for 1998 er 183 sager for Danmark og Grønland færdigbehandlet, heraf 158 fra 1998. Ca 75% af de behandlede sager blev godkendt, hvilket er på samme niveau som de seneste år. Derudover har SU på opfordring fra lokalrapporternes redaktioner behandlet 8 sager vedrørende arter, som er udgået af SU-listen, men som skønnes at være sjældne lokalt. Af disse sager blev 7 godkendt, mens en enkelt blev forkastet. Efter den nye praksis (se Rasmussen 1997) publiceres godkendte fund af denne type nu i den landsdækkende årsrapport i DOFT.

Den systematiske gennemgang og den regionale inddeling er som i den foregående rapport (Rasmussen 1998). Hvis intet andet er nævnt, er der tale om ét rastende individ. Betegnelserne 1K og 2K står for henholdsvis første og andet kalenderår; 2K+ (3K+) betyder, at fuglen mindst er i sit andet (tredje) kalenderår, men kan være ældre. Ad. = adult (gammel, udfarvet fugl), imm. = immatur (dragter mellem juvenil og adult), juv. = juvenil (første fjerdragt efter pullusdragten), pull. = pullus (dununge), sdr. = sommerdragt, vdr. = vinterdragt, odr. = overgangsdragt, trk.fors. = trækforsøgende, trk. = trækkende, syng. = syngende og ringm. = ringmærket.

Efter artsnavnet er i parentes angivet tre tal: 1) antal anerkendte fund før 1.1 1950; 2) antal anerkendte og SU-godkendte fund fra og med 1.1 1950 til og med 1997; 3) antal godkendte fund i 1998. Denne ændrede opdeling blev indført i den forrige SU-rapport (Rasmussen 1998) som en tilpasning til den standard, der anbefales af AERC (Association of European Rarities Committees). I nærværende rapport har det dog af forskellige årsager ikke været muligt at gennemføre denne ændring for følgende arter: Topskarv, Dværggås, Slangeørn, Steppehøg, Jagtfalk, Sneugle, Sydlig Blåhals og Krognæb. For disse arter gælder derfor indtil videre den hidtil anvendte opsummering, hvor der skelnes mellem fund før 1.1 1965 (første tal i opsummeringen) og efter 1.1 1965 (andet tal i opsummeringen). Bemærk i øvrigt, at antal fund ikke altid er identisk med antal individer, idet flokke og par regnes som enkeltfund, mens f.eks. fem enkeltindivider på én dag regnes som fem fund.

Som i den forrige SU-rapport (Rasmussen 1998) er der efter observatørnavnet oplyst, om de enkelte fund er dokumenteret med foto (Foto), video-film (Video) eller båndoptagelse (Bånd). Desuden er finderen ved hvert fund markeret med en asterisk (*) foran observatørnavnet. Imidlertid fremgår det ikke altid tydeligt af beskrivelserne hvem

finder er, og der kan derfor i nærværende rapport mangle enkelte markeringer. Fremover bør man derfor i beskrivelserne til SU angive finder, her defineret som den eller de observatører, der var til stede, da fuglen blev opdaget.

Bagest i rapporten findes en liste over forkastede fund samt rettelser til tidligere SU-rapporter.

Godkendte sager

Fra 1998 godkendtes Blå Glente, Kliryle og Mongolsk Piber som nye arter for landet. Andre bemærkelsesværdige forekomster i 1998 var tredjegangsfund af Lille Bjergand, Grøn Biæder, Ørkenanger og Nordsanger, samt århundredets største invasion af Krognæb i efteråret. Desuden godkendtes landets tredje fund af Klippesvale og Gulddrossel fra henholdsvis 1997 og 1992.

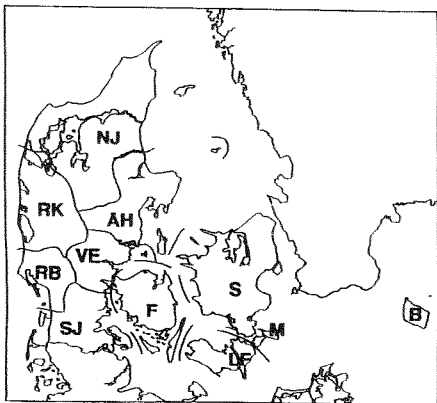
Henlagte sager

Fra tiden frem til udgangen af 1998 henligger der 15 sager, som af forskellige årsager endnu ikke er færdigbehandlet. En liste over de henlagte sager er vist bagest i rapporten.

Hertil kommer sager vedrørende Sølvmåge af formerne *Larus argentatus cachinnans/michahelis* samt Sildemåge af formen *Larus fuscus heuglini*. Vedrørende disse sager henvises der til kommentarer i den forrige SU-rapport (Rasmussen 1998).

SU-listen

Fra og med år 2000 skal fund af Amerikansk Krikand *Anas crecca carolinensis* og Sydlig Blåhals *Luscinia svecica cyanecula* ikke forelægges SU.

Regionsinddelingen anvendt i denne artikel.
Geographical regions of Denmark used in this report.

Efter genbehandling anerkendes landets eneste fund af Rødhalsed Ryle. Stor Gulbenet Klire og Azurmejsen ikke længere, og alle tre arter er hermed udgået af den danske liste. Genbehandlingen er primært foretaget på baggrund af ny feltbeholdelsesviden om de pågældende arter.

Kategorier

Som en tilpasning til AERC-standard er de i Danmark trufne fuglearter fra og med den forrige SU-rapport (Rasmussen 1998) blevet inddelt i 5 forskellige kategorier, defineret som følger:

A) Arter der betragtes som spontant optrædende og er truffet mindst én gang siden 1.1 1950; f.eks. Amerikansk Pibeand og Vibe.

B) Arter der betragtes som spontant optrædende, men kun er truffet før 1.1 1950; f.eks. Kravetrappe og Steppevibe.

C) Udsatte og undslupne arter som har etableret en fritlevende og selvsupplerende bestand, enten herhjemme eller i andre lande; f.eks. Nilgås og Fasan.

D) Arter der ikke betragtes som spontant optrædende fordi det vurderes som mest sandsynligt, at de er undsluppet fra fangenskab eller på anden måde unaturligt har optrådt i landet; f.eks. Kalkungrib og Gulstrubet Værling.

E) Arter som med sikkerhed er undsluppet fra fangenskab eller på anden måde kun unaturligt har optrådt i landet; f.eks. Dværgsnegås med farveringe og Steppeørn med stropper.

SU behandler fund af arter fra alle kategorier, og for at få så fyldestgørende et billede som muligt af de forskellige arters optræden herhjemme er det i princippet vigtigt, at alt bliver rapporteret. Der vil dog nødvendigvis forekomme tilfælde, hvor det må skønnes at et fund er uden større interesse, f.eks. fund af eksotiske arter fra Australien og Afrika (Sort Svane, Undulat, glansstære m.m.). Er man i tvivl om hvorvidt et fund bør behandles af SU, kan man kontakte udvalget.

Den officielle danske liste udgøres af arterne i kategori A, B og C. Fund af arter i kategori D og E behandles også af SU, men publiceres særskilt bagest i SU-rapporterne.

Sjældenhedsudvalgets medlemmer

SU bestod frem til udgangen af 1998 af følgende medlemmer: Ole Amstrup, Jan Hjort Christensen, Henrik Knudsen, Henrik Haaning Nielsen, Klaus Malling Olsen, Troels Eske Ortvad, Knud Pedersen (sekretær), Brian Rasmussen, Palle A. F. Rasmussen og Kasper Thorup.

For kritik og kommentarer til denne rapport takkes alle nuværende medlemmer af Sjældenhedsudvalget samt Morten Bentzon Hansen. Endvidere en tak til Per Schermacker-Hansen og Steen Christensen for faglig bistand ved behandlingen af enkelte sager. Den største tak rettes dog til de mange, der rapporterede deres observationer til SU og dermed skabte grundlaget for denne rapport.

Sjældenhedsudvalgets adresse er: Sjældenhedsudvalget, DOF, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V.

Systematisk gennemgang af de godkendte sager

Accepted records

Kuhls Skråpe *Calonectris diomedea* (0.27.7)

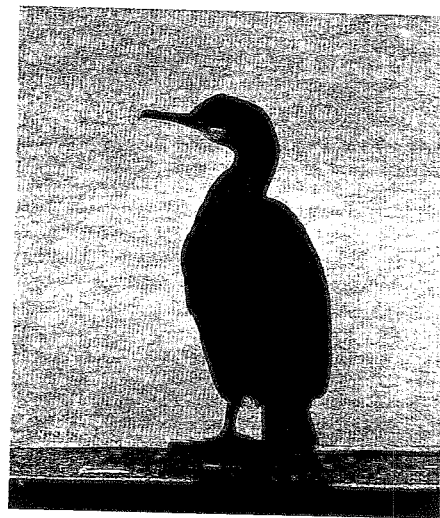
1998: 27.2, Gilleleje (S), trk., *Tommy Jensen. – 6.7, Lild Strand (NJ), trk., *Henrik Haaning Nielsen. – 5.8, Udsholt Strand (S), trk., *Kim Duus. – 5.8, Gilleleje (S), trk., *Stig Nielsen. – 7.8, Gilleleje (S), rastende, senere trk., *Tommy Jensen. *Steffen Nielsen. – 9.8, Horseklint, Fyns Hoved (F), rastende, senere trk., *Mogens Ribo Petersen. *Kirsten Halkjær Lund. – 9.8, Udsholt Strand (S), trk., *Jacob Neumann. – 30.10, Kikhavn, Hundested (S), trk., *Aage K. Mikkelsen. *Michael Trasborg. *Franck Ishøj. – 30.10, Gilleleje (S). *Brian Rasmussen. *Tommy Jensen. *Arne Wolf.

Fundet fra februar må betegnes som særdeles usædvanligt, idet arten på dette tidspunkt normalt opholder sig ved ynglepladserne i Atlanterhavet og Middelhavet (Snow & Perrins 1998). Tidligere er der dog godkendt to tilsvarende forekomster herhjemme, ligeledes fra den sjællandske nordkyst: 5.1 1992 Korshage, Rørvig (Frich & Nordbjærg 1994) og 8.4 1995 Gilleleje (Rasmussen 1997). Alle øvrige danske fund er fra juli-november.

Forekomsterne i det sydlige Kattegat i august 1998 kunne tænkes at vedrøre det samme individ. På nær 5.8, hvor der på grund af iagttagelsestidspunkterne med stor sandsynlighed er tale om samme fugl ved begge lokaliteter, er de dog alle regnet som særskilte fund. De to iagttagelser fra 30.10 menes desuden at vedrøre det samme individ og er kun regnet som ét fund i opsummeringen. Med 7 fund er 1998 det næstbedste år for arten herhjemme; bedste år var 1987 med 8 fund, hvoraf de 7 dog var på samme lokalitet og dag (Olsen 1988).

Middelhavsskråpe *Puffinus yelkouan* (1.24-25.5)

1998: 1.8, Nørre Lyngvig, Holmsland Klit (RK), trk., *Erik Enevoldsen. *Ole Amstrup. – 8.8., Grenen, Skagen (NJ). *Knud Pedersen, Lars H. Mortensen. – 16.8, Blåvandshuk (RB), trk., *Peter H. Kristensen. – 16-23.8, Grenen, Skagen (NJ).

Topskarv 1K, Esbjerg havn november 1998. Foto: Henrik Knudsen.

*Lars Raunsgaard m.fl. – 24.8, Roshage, Hanstholm (NJ), trk., *Thomas Varto Nielsen m.fl. Fund langs den jyske vestkyst i eftersommeren og det tidlige efterår synes at være det typiske herhjemme, og f.eks. er arten endnu ikke truffet i den danske del af Kattegat. Det er lidt overraskende, idet der til og med 1997 er godkendt 12 fund fra den svenske vestkyst, alle siden 1977 (Risberg 1990, Cederroth 1998).

Topskarv *Phalacrocorax aristotelis* (–, 28 f.o.m. 1984.1)

1998: 1-24.11, Esbjerg Havn (RB), 1K, Jens Thalund, Sebastian Klein m.fl. (Foto).

Nathejre *Nycticorax nycticorax* (3.16.1)

1998: 3-4.5, Gudenåparken, Randers (ÅH), 3K+. *Lars Tom-Petersen, Morten Bentzon Hansen m.fl.

Dværggås *Anser erythropus* (30.55.–)

1994: 7.3-21.4, Vejlerne (NJ), ad., Martin Lund, Jens Frimer Andersen, Knud Pedersen m.fl. Fund efter 1997 skal ikke forelægges SU.

Knortegås *Branta bernicla*

Med karakterer svarende til Sortbuget Knortegås ssp. *nigricans* (0.6.3):

1998: 27.4, Margrethe Kog (SJ), ad., *Ole Thorup. *Claus Horneman. *Ole Goldschmidt (Foto). – 30.9-27.11, kyststrækningen mellem Stensnæs og

Gerå. Sydøstvendssyl (NJ), ad., *Palle A. F. Rasmussen, Jacob Kortegård (Foto). – 15.11. Kammerslusen (RB), ad., Michael Mosebo Jensen, Esben Eriksen.

Fjerde år i træk med fund herhjemme. Flere af forekomsterne kan imidlertid vedrøre de samme tilbagevendende individer. Dette er utvivlsomt tilfældet med fuglen fra Sydøstvendssyl, hvorfra der også er et godkendt fund fra efteråret 1997 (Rasmussen 1998). Dette individ sås såvel i 1997 som i 1998 sammen med Lysbugede Knortegæs *Branta bernicla hrota*, og følger tilsyneladende disse mellem ynglepladserne på Svalbard og vinterkvarteret herhjemme. Formen har i øvrigt igennem de seneste par årtier optrådt stadig hyppigere i Vesteuropa, og forekommer nu regelmæssigt med op til flere individer i vinterhalvåret i blandt andet England og Holland. Denne hyppigere optræden skyldes antageligvis, at den østsibiriske population gradvist har udvidet yngleområdet mod vest. Flere steder yngler de Sortbugede Knortegæs nu sammen med Mørkbugede Knortegæs *Branta bernicla bernicla*, og et stigende antal følger tilsyneladende disse til vinterkvarteret omkring Nordsøen (Syroechkovski et al. 1998).

Rødhalset Gås *Branta ruficollis* (6.26.5)

1998: 11.1. Rømdæmningen (SJ), ad., *Søren Nygaard, René Christensen. – 31.1-15.3. Vejlerne (NJ), 2 ad., *Claus Brostrøm Nielsen, *Jens Madsen, *Jan Eske Schmidt m.fl. – 1.2. Ballum Sluse (SJ), ad., *Martin Jessen, *Orla Jessen. – 22.2. Ny Frederikskog (SJ), ad., *Peter Koch m.fl. – 25.3. Margrethe Kog (SJ), ad., *Morten Bentzon Hansen. – 22.4. Sydvestpynten, Amager (S), ad. trk., *Preben Berg. – 19.9. Vest Stadil Fjord (RK), ad., *Tonny Ravn Kristiansen (Foto). – 5.10. Margrethe Kog (SJ), ad., *Ole Gylling-Jørgensen, *Palle Rasmussen.

De fire iagttagelser fra Vadehavsområdet i januar-marts har givetvis drejet sig om det samme individ, og er kun regnet som ét fund i opsummeringen. Forekomsten i Vejlerne er den første fra Nordjylland.

Blå Glente, Skagen 29. marts 1998. Foto: Knud Pedersen.

Amerikansk Pibeand *Anas americana* (0.7.1)

1998: 8-12.4. Henninge Nor og Keldsnor, Langeland (F), 2K ♂. *Ole Goldschmidt, *Claus Hornemann, Tim H. Hansen m.fl.

De tidligere danske fund har alle drejet sig om udfarvede hanner. Det aktuelle fund er det første uden for Jylland.

Krikand *Anas crecca*

Med karakterer svarende til Amerikansk Krikand ssp. *carolinensis* (0.11.6):

1998: 19.2. Margrethe Kog (SJ), ad. ♂. *Michael Mosebo Jensen, *Søren Gjaldbæk. – 31.3-5.4. Geddal Enge (RK), ad. ♂. *Thomas W. Johansen, Henning R. Sørensen, Leif Novrup m.fl. (Foto). – 1-15.4. Tipperne (RK), ad. ♂. *Ole Amstrup, Henrik Knudsen, Mark Desholm. – 12.4. Flasken, Reersø (S), ad. ♂. *Michael Fink Jørgensen. – 17-25.4. Uldum Kær (VE), ad. ♂. *Peder Nygaard Nielsen, Esben Eriksen, Morten Bentzon Hansen m.fl. – 24-29.4. Værnengene (RK), ad. ♂. *Henrik Knudsen, Ole Amstrup m.fl.

Med 6 fund er 1998 det hidtil bedste år for formen herhjemme. Forekomsten i Margrethe Kog er den første for Sønderjylland, og desuden den første fra vintermånederne. De øvrige danske fund er alle fra ultimo marts – medio juni.

Lille Bjergand *Aythya affinis* (0.2.1)

1998: 13-14.2 og 4.3. Hanvejle (NJ), ad. ♂, *Henrik Haaning Nielsen, *Palle A. F. Rasmussen m.fl. (Foto).

Tredje danske forekomst af denne nordamerikanske art. De to tidligere fund er fra henholdsvis 5-7.5 1985, hvor en adult han sås ved Bygholm Vejle i Nordjylland (Rasmussen 1996), og 25.3-16.4 1997, hvor en hun sås på Harboør Tange i Ringkøbing Amt (Rasmussen 1998).

Arten træffes stadig hyppigere i Europa: f.eks. er den til og med 1997 truffet 24 gange på de Britiske Øer siden det første fund i 1987 (Rogers et al. 1998).

Brilleand *Melanitta perspicillata* (0.16.1)

1998: 5.1. Agger Tange (NJ), ad. ♂ trk., *Henrik Haaning Nielsen.

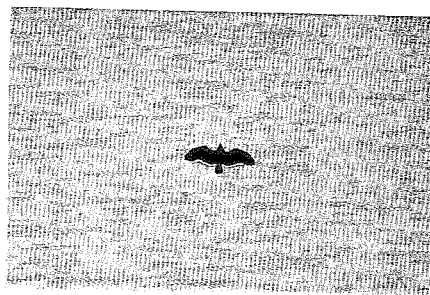
Slangeørn *Circus gallicus* (–, 19.1)

1998: 5.5. Skagen (NJ), 2K trk.fors. og rastende, *Alex Bühring, *Erik Christophersen m.fl. (Foto).

Med denne forekomst er arten siden den første iagttagelse i 1981 nu truffet 6 gange ved Skagen, senest i 1992. Alle Skagensfundene er fra perioden 1.5-8.6.

Steppehøg *Circus macrourus* (15.56.5)

1998: 1.5. Danzigmand, Læsø (NJ), ad. ♂ rastende, senere trk., *Thomas Varto Nielsen,

Stor Skrigeørn 3K, Skagen 14. maj 1998. Foto: Knud Pedersen.

*Søren Haaning Nielsen, *Jan Kjærgaard (Foto). – 30.5. Grenen, Skagen (NJ), 2K trk., *Henrik Haaning Nielsen m.fl. – 12.9. Råbylille Strand (M), ad. ♂ trk., *Leo Borch. – 18.9. Gedser Fyr (LF), 1K trk., *Gunnar B. Petersen m.fl. – 26.9. Sydvestpynten, Amager (S), 1K trk., *Mads Herbol, *Kent Olsen m.fl.

Blå Glente *Elanus caeruleus* (0.0.1)

1998: 29-30.3. Skagen (NJ), ad. trk.fors. og rastende, *Lars H. Mortensen m.fl. (Foto).

Ny art for landet. Fundet er desuden det første fra Skandinavien, hvorimod der kendes flere forekomster fra Mellemuropa. I foråret og sommeren 1998 sås arten tillige i Holland, Belgien og Tyskland (Gantlett 1999). Det hollandske fund var en fugl på Texel, der ligesom den danske sås 29.3.

Flere af fundene i Mellemuropa er af nyere dato og skal nok ses i sammenhæng med den udvidelse af yngleområdet på den Iberiske Halvø, der især har fundet sted siden midten af 1960'erne (Tucker & Heath 1994). I de seneste par årtier har arten også optrådt regelmæssigt i det vestlige Frankrig, og enkelte par har ynglet siden 1990; i et par tilfælde så langt mod nord som Normandiet (Snow & Perrins 1998).

Ørnevåge *Buteo rufinus* (1.8.0)

1997: 7.8. Skagen (NJ), antagelig ad. trk.fors., *Daniel Green.

Fra 1997 er der tidligere godkendt et fund fra 29.6 i Lille Vildmose i Nordjylland af en fugl i en tilsvarende dragt som Skagensfuglen (Rasmussen 1998). Der kan derfor sagtens være tale om det samme individ i begge tilfælde, men iagttagelserne er dog regnet som to særskilte fund. De seneste danske forekomster er nærmere kommenteret af Rasmussen (1997, 1998).

Lille Skrigeørn *Aquila pomarina* (9.73-75.1)

1995: 22.10. Ildebølle, Langeland (F), imm. trk., *Esben Eriksen, *Finn Eriksen.

1998: 16-17.5. Skagen (NJ), 4K+ trk.fors., Klaus Malling Olsen, Knud Pedersen m.fl. (Foto).

Efterårsfundet fra 1995 er det næstseneste herhjemme; det seneste er fra 1992, hvor en juvenil sås 6-7.11 og 10.11 på Harboør Tange i Ringkøbing Amt (Frich & Nordbjærg 1994). Alle øvrige danske efterårsagttagelser er fra ultimo august – primo oktober, heraf hovedparten i september.

Stor Skrigeørn *Aquila clanga* (3.39.6)

1994: 17.10. Højerup, Stevns Klint (S), imm. trk., *Sebastian Klein m.fl.

1998: 21-26.4. Skagen (NJ), 3K trk.fors., *Ian Utke Heilmann, Erik Christophersen, Knud Pedersen m.fl. (Foto). – 13-15.5. Skagen (NJ), 3K trk.fors., *Henrik Højholm, *Knud Pedersen m.fl. (Foto). – 17.5. Hellebæk (S), antagelig ad. trk., *Hans Henrik Schou, *Peter Arp-Povlsen m.fl. – 6.10. Mandehoved, Stevns Klint (S), imm. trk., *Tim Andersen, *Gert Østerbye, *Rune Larsen. – 2.11. Sydvestpynten, Amager (S), ad. trk., *Preben Berg m.fl. – 20.11. Højerup, Stevns Klint (S), imm. trk., *Tim Andersen.

På grund af individuelle dragtforskelle kan det afgøres, at fundene fra Skagen i 1998 helt sikkert drejer sig om to forskellige individer. I øvrigt er hele 6 fund fra samme år helt uden sidestykke herhjemme.

Lille Tårnfalk *Falco naumanni* (2.5.0)

1996: 10.7. Flyvestation Skrydstrup, Vojens (SJ), 2K+ ♀, fundet død, via Ole Lilleør (Foto). Den pågældende fugl havde på fundtidspunktet kun været død i nogle få dage. Den blev efterfølgende indleveret til Naturhistorisk Museum i Århus, hvor den nu findes udstoppet.

Jagtfalk *Falco rusticolus* (41.59.3)

1993: 3.3. Røgbølle Sø, Lolland (LF), 2K, *Sebastian Klein.

1995: 1-3.2. Monnet, Tåsinge (F), 2K, *Tim H. Hansen m.fl.

1998: 18.2-1.3. København (S), 2K, *Gert Østerbye, *Mogens Henriksen, David B. Collinge m.fl. – 10.4. Agerø (NJ), 2K, *Tommy Frandsen m.fl. – 30.10. Gammel Hviding Forland (RB), 1K, *Ole Thorup.

Dværgrørvagtel *Porzana pusilla* (3.5.1)

1998: 2-6.6. Glømbak, Vejlerne (NJ), syng., *Palle A. F. Rasmussen, Jørgen Peter Kjeldsen, Poul Hald Mortensen m.fl. (Bånd). Første danske fund siden 1989. Se i øvrigt kommentarer i Rasmussen (1996) vedrørende de danske forekomster.

Stylteløber *Himantopus himantopus* (13.18.2)

1998: 3-4.5. Klydesøen, Amager (S), 2K, Ole Søgaard m.fl. (Foto). – 11-14.5. Sneum Sluse

(RB), *Svend Rønne, Bent Jacobsen, Henrik Knudsen m.fl.

Sortvinget Braksvale *Glareola nordmanni* (2,3,1)

1998: 8.5, Klydesøen, Amager (S), rastende, senere trk., *Jacob Neumann, *Jens Søgaard Hansen.

Andet år i træk med fund af denne art herhjemme, og det hidtil tidligste. De tidligere fund er fordelt med fire i perioden 18.5-27.6 og ét i september, og alle er fra Nord- og Vestjylland.

Sibirisk Tundrahjelle *Pluvialis fulva* (0,7,1)

1998: 22-25.7, Tipperne (RK), 2K+, *Henrik Knudsen, Ole Amstrup, Jens Ryge Petersen (Foto).

Amerikansk/Sibirisk Tundrahjelle *Pluvialis dominica/fulva* (0,6,1)

1998: 8.11, Kyndby Vig (S), ad. i vdr. eller 1K, *Jan Haaning Nielsen.

Rødhalset Ryle *Calidris ruficollis* (0,0,0)

Det hidtil eneste danske fund (Brigsted, Horsens Fjord (VE) august 1986) anerkendes efter genbehandling ikke længere, og arten er hermed udgået af den danske liste. Fundet er nævnt i Olsen (1992).

Dværgryle *Calidris minuta*

Det hidtil eneste godkendte danske vinterfund (Klintholm Havn (M) februar 1996) anerkendes efter genbehandling ikke længere. Fundet er nævnt i Rasmussen (1997). Supplerende oplysninger om fundet har vist, at der var tale om en Sandløber *Calidris alba*.

Stribet Ryle *Calidris melanotos* (0,26,1)

1998: 17-18.10, Flasken, Reersø (S), 1K, *Michael Fink Jørgensen, Jan Speiermann, Mikael Funch.

Det hidtil seneste fund herhjemme; de 15 tidligere efterårsagttagelser er alle fra perioden 15.7-2.10 med hovedparten medio juli – primo august.

Klireryle *Micropalama himantopus* (0,0,1)

1998: 23-24.4, Læsø, Vejlerne (NJ), 2K, *Jørgen Peter Kjeldsen, Palle A. F. Rasmussen m.fl.

Første fund herhjemme af denne nordamerikanske art, som er en af de mere sjældne transatlantiske vadefugle i Europa. De fleste europæiske fund er fra de Britiske Øer,

hvor arten til og med 1997 er truffet 27 gange (Rogers et al. 1998). På det europæiske fastland er den kun truffet nogle få gange, blandt andet 2 gange i Sverige, seneste i maj 1996 (Cederroth 1997).

Prærieløber *Tryngites subruficollis* (1,14,1)

1998: 4.8, Margrethe Kog (SJ), ad., *Ole Gylling-Jørgensen, Henrik Læssøe m.fl.

Langnæbbet Sneppeklire *Limnodromus scolopaceus* (4,3,1)

1996: 18-20.5, Sønderland, Rømø (SJ), ad. i sdr., Brian Rasmussen, Jan Hjort Christensen m.fl.

1998: 30.4-14.5, Tipperne (RK), ad. i sdr., *Ole Amstrup, Henrik Knudsen, Ole Thorup.

Fundet fra 1996 er tidligere godkendt, men kun fra 18.5 (Rasmussen 1997).

Stor Gulbenet Klire *Tringa melanoleuca* (0,0,0)

Det hidtil eneste danske fund (Hjarnø, Horsens Fjord (VE) august 1988) anerkendes efter genbehandling ikke længere, og arten er hermed udgået af den danske liste. Fundet er nævnt i Olsen (1992).

Terekklire *Xenus cinereus* (2,20,2)

1990: 28.5, Agger Tange (NJ), Henrik Knudsen, Erik Overlund.

1998: 15.5, Bygholm Vejle (NJ), *Terje Seidenfaden m.fl. – 22-27.7, Koføds Enge, Amager (S), ad., Preben Berg, Mathias Glavind m.fl. (Foto). Fundet fra 1990 er tidligere godkendt, men kun fra 27.5 (Frich & Nordbjærg 1992). De to forekomster fra 1998 passer fint ind i det kendte fundmønster herhjemme med flest iagttagelser medio maj – primo juni og medio juli – primo august (Olsen 1992).

Sabinemåge *Larus sabini*

1998: 17.1, Stængehus Strand, Tisvildeleje (S), 2K trk., *Jan Haaning Nielsen.

Blot det andet godkendte vinterfund herhjemme; det første er fra 30.12 1980, hvor en juvenil sås ved Rubjerg Knude i Nordjylland (Pedersen 1984). Det aktuelle fund skal måske ses i sammenhæng med en rekordstor forekomst af Sabinemåger i efteråret 1997, hvor der blandt andet optrådte usædvanlig mange i Kattegat, primært ved den nordsjællandske kyst og langs den svenske vestkyst.

Arten er ikke på SU-listen, men vinter- og forårsfund bør forelægges SU.

Hvidskægget Terne *Chlidonias hybridus* (0,13,2)

1998: 2.5, Hanstholm Vildtreservat (NJ), 2 eks. i sdr. trk., *Jens Kristian Kjærgård, *Jens Jørgen Andersen. – 18-25.9, Sydvestpynten, Amager (S), ad. i odr., *Preben Berg, Stefan Stürup m.fl. (Foto).

Hvidvinget Terne *Chlidonias leucopterus* (3,59 ud over invasionen i 1997,3)

1994: 14.7, Margrethe Kog (SJ), 1K, *Henrik Mouritsen.

1998: 23-24.5, Margrethe Kog (SJ), ad. i sdr., *Hans Harrestrup Andersen. – 22-28.7, Bygholm Vejle (NJ), ad. i odr., *Palle A. F. Rasmussen, *Dennis Nielsen m.fl. (Foto). – 13.10-1.11, Læsø og Bygholm Vejle (NJ), 1K, *Jørgen Peter Kjeldsen, Kasper Thorup m.fl.

Sidstnævnte er landets hidtil seneste forekomst. To tidligere oktoberfund er begge fra primo-medio oktober 1994 (Rasmussen 1996).

Polarlomvie *Uria lomvia* (5,4,3)

1998: 21.1, Læsø Rende (NJ), ad. i sdr. eller odr., *Kent Olsen. – 23.1, Strandby Havn (NJ) og 24.1-3.2, Frederikshavn Havn (NJ), ad. i odr., *Ove Pedersen, Erik Holm Sørensen, René Larsen, Brian Zobbe m.fl. (Foto). – 28.2, Kikhavn, Hundested (S), trk., *Michael Trasborg, *Frank Ishøj.

Fuglen fra Læsø Rende blev observeret fra færgen mellem Læsø og Frederikshavn, og det kunne eventuelt være denne fugl som få dage senere sås først i Strandby Havn og siden i Frederikshavn Havn. Forekomsterne fra Nordjylland er dog her regnet som to fund. I øvrigt usædvanligt med hele 3 fund herhjemme fra det samme år.

Snegle *Nyctea scandiaca* (–,31,0)

1997: 5.4, Tornby (NJ), via Lars H. Mortensen (Foto).

Med dette fund er der godkendt fire forekomster fra januar-april 1997; se i øvrigt kommentarer i Rasmussen (1998).

Grøn Blæder *Merops superciliosus* (0,2,1)

1998: 6.7, Husby Sø (RK), *Niels Ulrich Petersen, Ole Amstrup, Henrik Knudsen m.fl. (Foto). – 12.7, Nørre Sø (RK), *Agner Svenstrup m.fl.

De to iagttagelser vedrører givetvis det samme individ, og er kun regnet som ét fund i opsummeringen. De kun to tidligere danske fund er begge fra ultimo juni: henholdsvis 21-22.6 1989 Christiansø (Olsen 1991) og 29.6 1993 Vesterlund, Nyminddegab i Ribe Amt (Frich & Nordbjærg 1995, Rasmussen 1996). I 1998 sås arten tillige flere andre steder i Europa, blandt andet i maj-juni i Holland, Tyskland, Sverige, Norge og Finland (Gantlett 1999).

Korttået Lærke *Calandrella brachydactyla* (0,25,1)

1998: 10.5, Nakkehoved, Gilleleje (S), trk., *Brian Rasmussen.

Grøn Blæder, Husby Sø 6. juli 1998. Foto: Henrik Knudsen.

Klippesvale *Ptyonoprogne rupestris* (0,3,0)

1997: 13.6, Islands Brygge, København (S), *Morten Møller Hansen.

De blot to tidligere danske fund er fra maj 1988 (Olsen 1989) og november 1990 (Frich & Nordbjærg 1992).

Rødrygget Svale *Hirundo daurica* (0,42,1)

1995: 2-3.5, Blåvandshuk (RB), *Bent Jacobsen, Henrik Knudsen m.fl. (Foto).

1998: 10-12.4, Robbedale Grusgrav, Tjærmyren og Rønne Lufthavn (B), *Flemming Mortensen, Morten Bentzon Hansen m.fl.

Iagttagelsen fra 1998 er den hidtil tidligste forekomst. De øvrige danske forårsfund er alle fra perioden ultimo april – ultimo juni. Det pågældende fund er desuden det første fra Bornholm.

Mongolsk Piber *Anthus godlewskii* (0,0,1)

1998: 22.11-1.12, Værnengene (RK), antagelig 1K, *Ole Amstrup, *Jens Thalund m.fl. (Foto).

Første danske fund af denne centralasiatiske art. I efteråret 1998 blev den tillige truffet flere andre steder i Europa, blandt andet for første gang i Sverige (Gantlett 1999). Arten er kun truffet omkring 20 gange i Nord- og Vesteuropa, heraf 4 gange på de Britiske Øer og 10 gange i Finland (Alström et al. 1991, Snow & Perrins 1998, Gantlett 1999). De fleste europæiske fund er i øvrigt af nyere dato (siden 1980), og muligvis har arten været overset tidligere.

Gul Vipstjert *Motacilla flava*

Med karakterer svarende til Sorthovedet Gul Vipstjert ssp. *felledeg* (0,4,4):

1998: 8-9.5, Nordmarken, Læsø (NJ), antagelig 2K ♂, *Thomas Varto Nielsen m.fl. (Foto). – 10.5, Grønbyerg (RK), ad. ♂, *Lars Holm Hansen, Ole

Amstrup, Henrik Knudsen (Foto). – 11-12.5 og 15.5. Nørre Tvismark Sø, Rømo (SJ), ad. ♂. *Klaus Fries. *Martin Iversen. – 16.5. Nørrevang, Rørvig (S), ad. ♂, *Jørgen Scheel. Fire fund fra samme år er usædvanligt. I øvrigt er alle tidligere fund af racen fra Nordjylland (april 1988, juni 1989, juni 1992 og maj 1997).

Sydlig Nattergal *Luscinia megarhynchos* (2,51,3)

1998: 8.5. Blåvandshuk (RB), 2K ringm., *Michael Johansen m.fl. (Foto). – 11-12.5. Blåvandshuk (RB), syng. og ringm. (11.5). *Erik Kramshøj, Henrik Knudsen m.fl. – 14.5. Skagen (NJ), syng. og iagttaget. *Ian Utke Heilmann, Kasper Thorup m.fl.

Blåhals *Luscinia svecica*

Med karakterer svarende til Sydlig Blåhals ssp. *cyanecula* (–,23,6):

1998: 26-27.4. Magisterkøgen (SJ), ♂, syng., *Morten Bentzon Hansen, Jørgen Munck Pedersen. – 27.4. Møllehus, Magisterkøgen (SJ), ♂, syng., *Ole Thorup, Claus Horneman, Ole Goldschmidt. – maj-juli, ynglepar, Varde Ås udløb (RB), *Jens Thalund, *Michael Clausen m.fl. – juni, 2 ynglepar samt yderligere én syng. ♂, Vilsted Enge, Kongeåen (RB), *Jens Thalund, *Michael Clausen m.fl.

Fundene i Magisterkøgen sidst i april vedrører to forskellige hanner. Bemærk endvidere at forekomsten ved Vilsted Enge regnes som tre fund i opsummeringen.

Gulddrossel *Zoothera dauma* (2,1,0)

1952: 13.10. Nørresundby (NJ), 1K ♀ skudt, via Thorkil Duch (Foto).

Den pågældende fugl har indtil for nylig stået udstoppet i en privat samling. Efter ejerens død blev samlingen overdraget til konservator Thorkil Duch, og først herefter er fundet forelagt SU. De blot to tidligere danske fund af denne sibiriske art er fra Liselund på Møn 10.4 1909 og Sjørring i Thy 2.1 1918 (Salomonsen 1963).

Vindrossel *Turdus iliacus*

Med karakterer svarende til Islandsk Vindrossel ssp. *coburni* (0,3,0):

1995: 24.10. Tipperne (RK), 1K ringm., *Kent Olsen m.fl. (Foto).

De to eneste tidligere godkendte fund er ligeledes fra efteråret 1995, begge ringmærkede fugle fra Blåvandshuk i Ribe Amt, henholdsvis 24.10 og 1.11. I øvrigt blev fuglen ved Tipperne fanget et par timer før fuglen ved Blåvandshuk samme dag og er dermed landets første. Se i øvrigt kommentarer i Rasmussen (1998).

Vandsanger *Acrocephalus paludicola* (9,12,2)

1998: 1.8. Indfjorden, Bøvlingbjerg (RK), 1K ringm., *Peder Flansmose (Foto). – 15.8. Keldsnor, Langeland (F), 1K ringm., *Jacob Sterup Andersen, *Ole Tønder (Foto).

Førstnævnte er det hidtil tidligste efterårsfund. Der er dog tidligere godkendt et fund fra juli, nemlig 3-11.7 1990 ved Snogebæk på Bornholm, men her var der tale om en syngende fugl (Frich & Nordbjærg 1992).

Buskrørsanger *Acrocephalus dumetorum* (0,25,1)

1998: 12.6. Christiansø (B), syng. og iagttaget, *Peter Lyngs m.fl.

Hvidskægget Sanger *Sylvia cantillans* (0,33,0)

1995: 14-19.5. Blåvandshuk (RB), ♂, *Michael Clausen m.fl. (Foto). – 19.5. Blåvandshuk (RB), ♀, *Bent Jacobsen, Henrik Knudsen, Michael Johansen.

Ørkensanger *Sylvia nana* (0,2,1)

1998: 10.5. Saltholm (S), *Michael Ludvig Delpierre, *Stig Linander m.fl. (Foto).

De kun to tidligere danske fund er begge fra det sene efterår, henholdsvis 11-12.11 1989 Langli, Ho Bugt i Ribe Amt (Olsen 1991) og 13.11 1994 Stængehus, Tisvilde Hegn på Sjælland (Rasmussen 1996). De fleste andre fund i Nord- og Vesteuropa er ligeledes fra det sene efterår, mens der kun kendes enkelte forårsfund, blandt andet fra England og Sverige.

Nordsanger *Phylloscopus borealis* (0,2,1)

1998: 28.9. Blåvandshuk (RB), *Lasse Strandgaard, Peter H. Kristensen, Jørgen Munck Petersen m.fl. (Video).

Blot tredje danske forekomst. De to tidligere er fra maj 1988 (Olsen 1989) og september 1996 (Rasmussen 1997). Til sammenligning kan nævnes, at arten til og med 1997 er truffet ikke mindre end 231 gange på de Britiske Øer, hyppigst i september (Rogers et al. 1998).

Vestlig Bjergløvsanger *Phylloscopus bonelli* (0,13,1)

1990: 23.5-5.6. Dollerup Bakker (NJ), syng. og iagttaget, Gorm Thyge Währens, Palle A. F. Rasmussen m.fl.

1998: 10.5. Klitmøller (NJ), syng. og iagttaget, *Jens Jørgen Andersen m.fl.

Fundet fra 1990 er tidligere godkendt (Frich & Nordbjærg 1992), men først nu som Vestlig Bjergløvsanger. Bemærk i øvrigt, at opsummeringen indtil videre omhandler alle fund af bjergløvsangere herhjemme, jf. kommentarer i Rasmussen (1998).

Vandsanger 1K, Indfjorden, Bøvlingbjerg 1. august 1998. Foto: Peder Flansmose.

Hvidhalset Fluesnapper × Broget Fluesnapper *Ficedula albicollis × hypoleuca* (0,1,–)

1996: 25-29.5. Indelukket, Gribskov (S), 2K ♂, syng., Sebastian Klein, Jørgen Munck Pedersen, Christian Leth m.fl. (Video).

Det er landets første godkendte fund af denne type. Blandingspar mellem Hvidhalset Fluesnapper og Broget Fluesnapper forekommer imidlertid ret almindeligt på blandt andet Öland og Gotland i Sverige (Mild 1994), og et fund af en hybrid herhjemme var derfor ikke helt uventet.

Azurmejsen *Parus cyanus* (0,0,0)

Det hidtil eneste danske fund (Klampenborg ved København (S) januar 1964) anerkendes efter genbehandling ikke længere, og arten er hermed udgået af den danske liste. Fundet er nævnt i Frich & Nordbjærg (1994).

Rosenbrystet Tornskade *Lanius minor* (3,37,1)

1998: 11.6. Koklapperne, Amager (S), 2K+ ♀, *Jesper Nelby Kristiansen m.fl. (Foto).

Sydlig Stor Tornskade *Lanius meridionalis*

Med karakterer svarende til Steppetornskade ssp. *pallidirostris* (0,3,0):

1995: 22-23.10. Fakkemose, Sydlangeland (F), antagelig 1K, *Ole Goldschmidt, Tim H. Hansen m.fl.

Fundet, som er landets første, er tidligere godkendt, men kun fra 23.10 (Rasmussen 1997).

Rosenstær *Sturnus roseus* (18,35,1)

1998: 19.5. Troldebakkerne, Østmøn (M), ad., *Morten Jørgensen, *Henning Heldbjerg, *Henrik Kisbye m.fl.

Karmindompap *Carpodacus erythrinus*

1995: 17.11. Klitmøller (NJ), 1K ringm., *Leo Salmonsens m.fl. (Foto).

1998: 12-22.11. Skagen Assistent Kirkegård (NJ), 1K, *Rolf Christensen, Knud Pedersen m.fl. (Foto). Arten er ikke på SU-listen, men så sene fund som de ovennævnte bør også fremover forelægges SU. Normalt træffes arten ikke efter august, dog undtagelsesvis indtil medio oktober (Olsen 1992).

Pileværling 2K+ ♂, Hellebæk Avlsgård 14. marts 1998. Foto: Jan Eske Schmidt.

Krognæb *Pinicola enucleator* (–, 17-24, –)

1998: 8-23.11, Skagen (NJ), min. 73 trk.fors. og rastende fordelt med 8.11 4 trk.fors. og rastende, 12.11 5 rastende, 13.11 7 trk.fors. og min. 6 rastende, 14.11 1 rastende, 15.11 4 rastende, 20.11 4 rastende, 21.11 1 rastende, 22.11 48 rastende, senere trk., 23.11 3 trk. og 24.11 1 rastende. *Knud Pedersen, *Lars Raunsgaard, *Rolf Christensen m.fl.

Forekomsten ved Skagen, som er den hidtil største herhjemme i dette århundrede, er godkendt en bloc som invasion og er derfor ikke medtaget i opsummeringen. Den omfattede både juvenile og adulte fugle, heraf adskillige adulte hanner. Ud af de 48 individer 22.11 var således mindst 23 adulte hanner. Artens optræden ved Skagen er i øvrigt nærmere omtalt af Pedersen (1999), mens tidligere større invasioner herhjemme blandt andet er beskrevet af Jespersen (1945) og Blume (1963). Forekomsten ved Skagen i 1998 skal uden tvivl betragtes i sammenhæng med den invasion af Krognæb, som blandt andet blev registreret i Sverige fra ultimo oktober. Invasionen omfattede formentlig flere tusinde individer, og betydelige antal sås f.eks. flere steder i det mellemste og sydlige Sverige; blandt andet 300 trækkende ved Värmlandsnäs ved Vänerm 29.10 og en rastende flok på 85 i Kalmar 12.12 (Ullman 1999).

Pileværling *Emberiza rustica* (0,36,1)

1998: 13-23.3, Hellebæk Avlsgård (S), 2K+ ♂ i odr., syng., *Gunnar B. Petersen, *Peter Rote-mann, Steen Søgård m.fl. (Foto). Et usædvanlig tidligt fund. Der kendes dog to næsten lige så tidlige forekomster herhjemme, begge fra 1987: 21-29.3 Skagen og 11-13.4 Christiansø (Olsen 1988, 1989, Frich & Nordbjærg 1992). De øvrige danske forårsagttagelser er alle fra maj-juni, flest ultimo maj – primo juni.

Kategori D: Arter der ikke betragtes som spontant optrædende *Category D (Possible escapes)*

Hjelmkallesluger *Lophodytes cucullatus* (0,0,2)

1998: 15.8-11.9, Tipperne (RK), antagelig ad. ♀, *Ole Amstrup m.fl. – 9.11 og 16.11, Margrethe Kog (SJ), ♀ eller 1K, *Inger Sönnichsen, *Hans Harrestrup Andersen m.fl.

De to forekomster kunne vedrøre det samme individ, men er dog her regnet som to særskilte fund. De to fugle viste ikke tegn på et tidligere ophold i fangenskab, og da spontan optræden af denne nordamerikanske art ikke helt kan udelukkes, er de pågældende fund placeret i Kategori D. De kun to tidligere godkendte fund betragtes derimod som helt sikre undslupne fangenskabfugle på grund af fundomstændighederne (Rasmussen 1996).

Gulstrubet Værling *Emberiza elegans* (0,1,1)

1998: 29.3, Sandfald, Møns Klint (M), ♂, *Henning Behmann (Foto).

Det eneste tidligere danske fund af denne østsibiriske art er fra 1994, hvor en adult han blev ringmærket 18.10 ved Stigsnæs på Sjælland (Rasmussen 1996). De europæiske fund er alle af nyere dato og falder sammen med import af arten til faglehold i Europa, og de betragtes derfor ikke som spontane. Da det imidlertid ikke helt kan udelukkes, at arten naturligt kan nå Europa, er de to danske fund indtil videre placeret i Kategori D.

Kategori E: Undslupne fangenskab-fugle *Category E (Certain escapes)*

Dværgsnegås *Anser rossii* (0,1,1)

1998: 3-13.10, Ballum Enge og Forland (SJ), ad., *Morten Bentzon Hansen m.fl.

Det eneste tidligere danske fund er fra vinteren 1997, hvor en adult sås i Vejlerne i Nordjylland 7.2-7.3 (Rasmussen 1998): den var mærket med en blå plastikfodring. Den aktuelle fugl har en sort plastikfodring. Der er altså med sikkerhed tale om to forskellige individer, og begge betragtes som undslupne fangenskabfugle. Se i øvrigt kommentarer i Rasmussen (1998).

Sibirisk Krikand *Anas formosa* (0,2,0)

1994: 13-14.2, Hald Sø og Vedsø (NJ), ad. ♂, *Olvar Læssøe, Gorm Thyge Währens, Ole Kristjansen.

Det pågældende fund bliver landets første af denne sibiriske art; det andet fund er fra 1995, hvor en han sås i Vejlerne i Nordjylland 10-11.4 og 13.4 (Rasmussen 1997). Som de fleste andre europæiske fund af nyere dato vedrører de to danske forekomster utvivlsomt undslupne fangenskabfugle. Fuglen fra 1994 var i øvrigt mærket med en metalring på det ene ben, mens fuglen fra 1995 var mærket med farveringe på begge ben.

Kejserørn *Aquila heliaca* (0,4,0)

1973: 19-26.5, Skagen (NJ), 2K trk.fors., Knud Pedersen m.fl. (Foto).

1976: 9-10.4, Skagen (NJ), 4K+ trk.fors., Knud Pedersen m.fl. (Foto). – 19-23.5, Skagen (NJ), 4K+ trk.fors., Knud Pedersen m.fl. (Foto).

1977: 1-8.5, Skagen (NJ), 5K+ trk.fors., Knud Pedersen m.fl. (Foto).

I alle de ovennævnte tilfælde var fuglene forsynet med læderstropper eller lignende om benene, og de pågældende fund er dermed de første godkendte forekomster af sikre undslupne fangenskabfugle. De to fund fra 1976 drejer sig helt sikkert om to forskellige individer. Alle øvrige danske fund betragtes som spontane.

Steppeørn *Aquila nipalensis* (0,5,0)

1977: 28.4-11.5, Skagen (NJ), 3K+ trk.fors., Knud Pedersen m.fl. (Foto).

Kejserørn 5K+ med stropper, Skagen maj 1977. Foto: Knud Pedersen.

Den pågældende fugl var helt sikkert undsluppet fra fangenskab, idet den var forsynet med en læderstrop på det ene ben. Der er tidligere godkendt fund af undslupne fangenskabfugle fra 1983, 1987 (2) og 1988, alle fra Skagen. Alle øvrige danske fund betragtes som spontane.

Lannerfalk *Falco biarmicus* (0,1,0)

1993: 28.8, Sønderho, Fanø (RB), ad., *Kim Fischer, *Michael Clausen.

Fund i Nordvesteuropa af denne art betragtes traditionelt som undslupne falkonerfugle, og SU har valgt at følge denne linie, selv om den pågældende fugl ikke viste tegn på et tidligere ophold i fangenskab. Den pågældende fugl havde karakterer svarende til ssp. *feldeggii*, som nærmest yngler i Italien og Balkanlandene. Arten er i øvrigt ikke tidligere registreret i Danmark.

Lille Alexanderparakit *Psittacula krameri* (0,1,0)

1989: 14-15.4, Korshage, Rørvig (S), trk.fors., *Erik Vikkelsøe Rasmussen m.fl.

Første godkendte fund af denne art, som er naturligt udbredt i dele af Asien og Afrika. Desuden findes større eller mindre fritlevende og selvsupplerende bestande af indslæbte fugle flere steder, også i Europa (bl.a. i England, Holland, Belgien og Tyskland), hvor den engelske bestand med flere tusinde individer er den største (Snow & Perrins 1998). Fuglen fra Korshage kunne stamme fra en af disse bestande og skulle i så fald henføres til Kategori C. Arten er imidlertid også almindelig i faglehold, og SU har derfor indtil videre valgt at betragte det danske fund som en undsluppen fangenskabfugl. Fundet blev allerede godkendt af SU i 1989, men er altså først publiceret nu.

Blue-Bellied Roller *Coracias cyanogaster* (0,0,1)

1998: 25.7, Vestbirk, Gudenå (VE), *Allan Janniche (Foto).

Denne ellekrage er kun naturligt udbredt i Afrika syd for

Gulstrubet Værling ♂, Møns Klint 29. marts 1998. Foto: Henning Behmann.

Sahara, og fund i Europa må betragtes som undslupne fangenskabsfugle. SU har imidlertid valgt at publicere fundet for at understrege, at man bør være opmærksom på andre arter end den europæiske, hvis man står over for en ellekrage herhjemme. Selv om den aktuelle art næppe ville kunne forveksles med den europæiske Ellekrage *Coracias garrulus*, er der andre mere oplagte arter som kunne tænkes at undslippe fra fangenskab og give anledning til bestemmelsesproblemer, f.eks. Indisk Ellekrage *Coracias benghalensis*.

Grønland

Amerikansk Pibesvane *Cygnus c. columbianus* 1998: 30.7, Itsako, Svartenhuk Halvø, Ummannaq Kommune, 3 ad., *David Boertmann (Foto).

Fra tidligere kendes to yngleforekomster fra det samme område (1988, 1989), men det aktuelle fund er blot den femte forekomst af formen i Grønland (Boertmann 1994).

Stribet Ryle *Calidris melanotos*

1998: 17.6 og 2.7, Zackenberg, Nordøstgrønland, *Hans Meltofte.
Femte fund i Nordøstgrønland (Boertmann 1994).

Præriemåge *Larus pipixcan*

Uden år, dato og lokalitet, ad. i odr., via Ivan Olsen.

Fuglen står udstoppet på museet i Ilulissat uden data, men er iflg. museets bestyrer formentlig skudt i Saqqaq-området i 1983-84 af Ole Jensen. Fuglen er i begyndende efterårsfældning med enkelte hvide fjer i hættten, hvorfor den må formodes at være indsamlet om sommeren. Fundet er det fjerde i Grønland (Boertmann 1994 og pers. medd.).

Ringnæbbet Måge *Larus delawarensis*

1998: 19.7, Pituffik/Thule Air Base, Avanersuaq Kommune, 2K, *David Boertmann (Foto).
Det eneste tidligere grønlandske fund er fra november 1976 (Boertmann 1994).

Endnu ikke færdigbehandlede sager

Records still under consideration by the committee

Lille Skrigeørn *Aquila pomarina* 1998: 1.9, Sydvestpyn-ten, Amager (S), imm. trk. (Foto).
Stor Skrigeørn *Aquila clanga* 1998: 1.9, Sydvestpyn-ten, Amager (S), imm. trk. (Foto).
Steppørn *Aquila nipalensis* 1998: 19.5, Læso (NJ), 3K.
Hvidrygget Ryle *Calidris fuscicollis* 1998: 11.9, Agger Tange (NJ), ad. i vdr.

Hvidskægget Terne *Chlidonias hybridus* 1998: 3-11.10, Agger Tange (NJ), 1K (Foto).

Mellemflagspette *Dendrocopos medius* 1997: 14.10, Dovnslint, Langeland (F), trk.fors. og rastende.

Taigapiber *Anthus hodgsoni* 1998: 8.10, Svaneke Fyr (B).

Sibirisk Sortstrubet Bynkefugl *Savicola torquata maura/stejnegeri* 1994: 19-26.3, Blåvandshuk (RB), ♂ (Foto).

Sibirisk Gærdesanger *Sylvia curruca blythi* 1984: 16.10, Blåvandshuk (RB), ringm. (Foto).

Ørkengærdesanger *Sylvia curruca minula* 1992: 20.10, Blåvandshuk (RB), 1K ringm. (Foto).

Iberisk Sanger *Phylloscopus brehmii* 1997: 31.5-5.7, Fællesskoven, Stevns (S), syng. og jagttaget (Bånd). – 22.6-16.7, Svanninge Bakker, Fåborg (F), syng. og jagttaget (Bånd).

Hvidhalset Fluesnapper *Ficedula albicollis* 1997: 5.5, Siesø Mose (M), ♂.

Rosenbrystet Tornskade *Lanius minor* 1998: 13.10, Ishøj Strand (S).

Gærdeværting *Emberiza cirius* 1995: 10.6, Blåvandshuk (RB), ringm. (Foto).

Forkastede sager

Records not accepted

Kuhls Skråpe *Calonectris diomedea* 1995: 5.8, Tranum Strand (NJ), trk. – 1998: 5.8, Ørhage (NJ), trk.

Topskarv *Phalacrocorax aristotelis* 1998: 1.8, Østerby Havn, Læso (NJ), 2K.

Taffeland × Hvidejet And *Aythya ferina* × *nyroca* 1997: 14.2, Uterslev Mose (S), ♂.

Slangeørn *Circus gallicus* 1998: 8.5, Skårup Høje, Hannæs (NJ).

Steppehøg *Circus macrourus* 1995: 16.10 og 18.10, Søgårdsmose, Sydlangeland (F), 1K (Foto).

Dværgørn *Hieraaetus pennatus* 1992: 7.6, Nyminde Plantage (RB), mørk fase.

Lille Tårnfalk *Falco naumanni* 1995: 19.8, Grønningen, Fano (RB), 2K ♂. – 1998: 1.10, Sydvestpyn-ten, Amager (S), hunfarvet trk.

Slagfalk *Falco cherrug* 1998: 4.9, Hovvig, Rørvig (S), ad. trk. 18.9, Bøtø Nor (LF).

Jagtfalk *Falco rusticolus* 1998: 17.10, Margrethe Kog (SJ), 1K.

Rødhalset Ryle *Calidris ruficollis* 1986: 3.8, Brigsted, Horsens Fjord (VE), ad. i sdr. – 1997: 8.6, Agger Tange (NJ), ad. i sdr.

Dværgryle *Calidris minuta* 1996: 16-17.2, Klintholm Havn, Møn (M), vdr. (Foto).

Damklire *Tringa stagnatilis* 1998: 21.8, Agger Tange (NJ), ad.

Stor Gulbenet Klire *Tringa melanoleuca* 1988: 7.8, Hjørnø, Horsens Fjord (VE).

Stor Sorthovedet Måge *Larus ichthyactis* 1986: 6.8, Grønningen, Fano (RB), 3K (Foto). – 1994: 1.11, Esbjerg havn (RB), 2K.

Bonapartemåge *Larus philadelphia* 1989: 27.3, Esbjerg Havn (RB), 2K.

Ringnæbbet Måge *Larus delawarensis* 1997: 2.10, Grønningen, Hvidbjerg Strand (RB), 1K.

Sandterne *Gelochelidon nilotica* 1998: 19.5, farvandet ud for Frederikshavn (NJ), ad. trk.

Sneugle *Nyctea scandiaca* 1996: 16.10, Borup (S). – 1997: februar, Hørsholm (S), 25.12, Nedergård Skov, Langeland (F). – 1998: 22.3, Nordstrand, Skagen (NJ).

Korttået Lærke *Calandrella brachydactyla* 1998: 1.5, Korshage, Rørvig (S), trk.

Klippevale *Pyronoprogne rupestris* 1997: 4.9, Rosen-vold, Vejle Fjord (VE), trk.

Bjergpiber *Anthus spinoletta* 1997: 31.3, Gulstav Mose, Langeland (F), sdr.

Citronvipstjert *Motacilla citreola* 1998: 27.8, Gedser Odde (LF), 1K.

Cistussanger *Cisticola juncidis* 1998: 31.5, Uldum Kær (VE), syng. og jagttaget.

Humes Sanger *Phylloscopus humei mandellii* 1990: 22.10-5.11, Christiansø (B), ringm. (Foto).

Vestlig Bjergløvsanger *Phylloscopus bonelli* 1997: 31.5, Hjørnø, Horsens Fjord (VE), syng. og jagttaget.

Hvidhalset Fluesnapper *Ficedula albicollis* 1996: 25-29.5, Indelukket, Gribskov (S), 2K ♂, syng. (Video).

Fundet er godkendt som Hvidhalset Fluesnapper × Broget Fluesnapper hybrid (2K ♂).

Azurmejse *Parus cyanus* 1964: ultimo januar, Klampenborg, København (S).

Steppetornskade *Lanius meridionalis pallidirostris* 1997: 19.10, Præstø Fed (S), 1K.

Rosenstar *Sturnus roseus* 1997: 2.8, Hanvejle (NJ). – 1998: 20.9, Hyllekrog Fyr (LF), 1K trk.fors.

Krognæb *Picicola enucleator* 1998: 5.10, Rødding (SJ), ad. ♂.

Summary

Rare birds in Denmark and Greenland in 1998

In 1998 the Danish Rarities Committee (Sjældenhedsudvalget, SU) processed 183 records of which about 75% were accepted.

The main section of the report, Accepted records, includes species on the Danish list belonging to category A, B, and C, according to the AERC standard; species belonging to category D and E are treated after the main section, before the sections dealing with records from Greenland, records still under consideration, and records not accepted.

For each record the following details are included: 1) year and date, 2) locality (see map for regions), 3) number of individuals if more than one, 4) other details if known: sdr. = summer plumage, vdr. = winter plumage, odr. = transition plumage, K = calendar year, fundet død = found dead, ringm. = ringed, and 5) name of observer(s), with finders marked by asterisks. Where applicable, documentation by photo (Foto), video (Video) or tape (Bånd) is indicated.

The three numbers in brackets after the species name refer to, respectively, the total number of records (not

individuals) in Denmark (1) before 1950, (2) from 1950 to 1997 incl., and (3) in 1998.

The present report adds three new species to the Danish list: Black-winged Kite *Elanus caeruleus*, Stilt Sandpiper *Micropalama himantopus* and Blyth's Pipit *Anthus godlewskii*. Other remarkable cases were third records of Lesser Scaup *Aythya affinis*, Blue-cheeked Bee-eater *Merops superciliosus*, Desert Warbler *Sylvia nana*, Arctic Warbler *Phylloscopus borealis*, and from 1997 also Crag Martin *Pyronoprogne rupestris* and from 1952 White's Thrush *Zoothora dauma*. The greatest invasion on record during the 20th century of Pine Grosbeak *Picicola enucleator* occurred in the autumn.

Referencer

- Alstrøm, P., P. Colston & I. Lewington 1991: A field guide to the rare birds of Britain and Europe. – Domino Books Ltd.
- Blume, C.A. 1963: Krognæbbens (*Picicola enucleator* L.) invasion i 1954-55 og nogle bemærkninger om dens forekomst i relation til nyere invasioner i Sverige. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 57: 19-21.
- Boertmann, D. 1994: An annotated checklist to the birds of Greenland. – Meddr. Grønland, Biosci. 38.
- Cederroth, C. 1997: Sällsynta fåglar i Sverige i 1996. Pp 125-151 i: SOF - Fågelåret 1996. – Stockholm.
- Cederroth, C. 1998: Sällsynta Fåglar i Sverige i 1997. Pp 141-169 i: SOF - Fågelåret 1997. – Stockholm.
- Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1992: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1990. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 86: 107-122.
- Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1994: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1992. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 88: 99-110.
- Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1995: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1993. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 89: 101-110.
- Gantlett, S. 1999: 1998, the Western Palearctic year. – Birding World 12: 13-28.
- Jespersen, P. 1945: Om forekomsten af Krognæb *Picicola enucleator* L. i Danmark. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 39: 92-98.
- Mild, K. 1994: Fältbestämning av "svartvita" flugsnappara. – Vår Fågelvärld 53: 29-36.
- Olsen, K.M. 1988: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1986 og 1987. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 82: 81-100.
- Olsen, K.M. 1989: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1988. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 83: 131-149.
- Olsen, K.M. 1991: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1990. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 85: 20-34.
- Olsen, K.M. 1992: Danmarks fugle - en oversigt. – DOF, København.
- Pedersen, B.B. 1984: Rapport for Sjældenhedsudvalget for 1981. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 78: 81-92.
- Pedersen, K. 1999: Krognæb invaderede Skagen. – DOF NYT 5(1): 3-5.
- Rasmussen, P.A.F. 1996: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1994. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 90: 141-152.
- Rasmussen, P.A.F. 1997: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1995 og 1996. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 91: 133-150.
- Rasmussen, P.A.F. 1998: Sjældne fugle i Danmark og

- Grønland i 1997. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 92: 253-267.
- Risberg, L. 1990: Sveriges Fåglar. – Vår Fågelvärld suppl. 14.
- Rogers, M.J. & the Rarities Committee 1998: Report on rare birds in Great Britain in 1997. – British Birds 91: 455-517.
- Salomonsen, F. 1963: Oversigt over Danmarks fugle. – Munksgård, København.
- Snow, D.W. & C.M. Perrins 1998: The birds of the Western Palearctic. Concise edition. – Oxford University Press.
- Syroechkovski, E.E., C. Zöckler & E. Lappo 1998: Status of Brent Goose in northwest Yakutia, East Siberia. – British Birds 91: 565-572.
- Tucker, G.M. & M.F. Heath 1994: Birds in Europe - their conservation status. – BirdLife Conservation Series 3.
- Ullman, M. 1999: Talbit. – Vår Fågelvärld 58: 49.

Rettelser til SU-rapport nr 27, DOFT 92: 253-267, 1998

Steppeørn 1997: Det pågældende fund var ikke som omtalt det første herhjemme siden 1992, idet der også er et godkendt fund fra 1993 (Frich & Nordbjærg 1995).

Damklire 1997: 15.4. Sønderland, Rømo (SJ) skal være 15.6. Det omtalte fund fra Korevlen på Sjælland

19.4 1987 er dermed stadig den tidligste forekomst herhjemme.

Bonapartemåge 1996: 7-8.3. Hirtshals Havn (NJ) skal være 5-8.3.

Ørkenstenpikker 1995: Fundet var ikke som omtalt kun tidligere godkendt fra 25.11 men 25-26.11 (Rasmussen 1997). Artens videnskabelige navn var i øvrigt blevet forbyttet med Middelhavstenpikkerens og skal være *Oenanthe deserti*, og ssp. *melanoleuca* skal være ssp. *atrogularis*. Endvidere skal fototeksten side 254 være 2K δ.

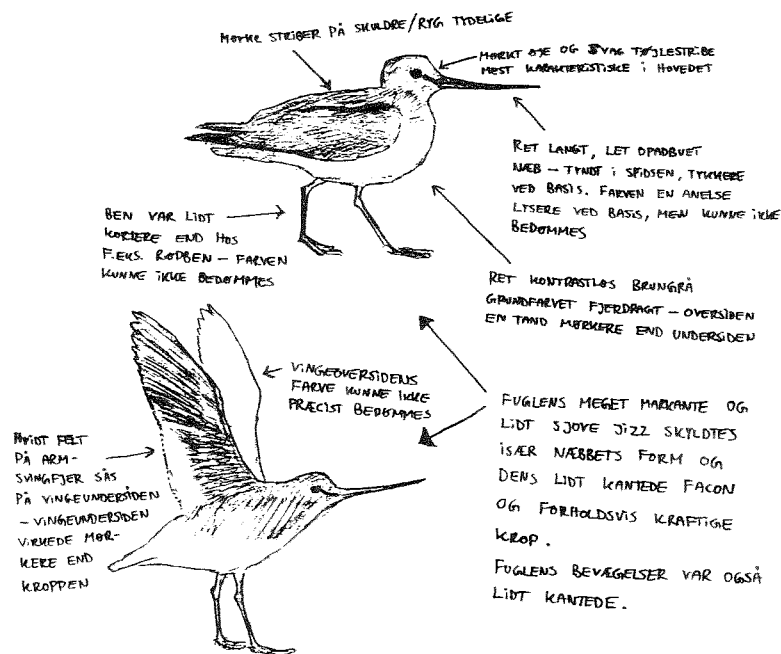
Sydlig Stor Tornskade 1997: De to tidligere danske fund er fra 1995, og ikke som omtalt fra 1996.

Rettelser: Gulirisk: Christensen & Søby (1998) er: Christensen, K. & E. Søby 1998: Fugle i Danmark 1996. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 92: 201-248.

Antaget 24. august 1999

Palle A. F. Rasmussen
Svendsgade 6. 3. th
9000 Ålborg

TEREKKLIRE (*XENUS CINEREUS*) KONGELUNDSTRANDEN 25/7-98

Fødevalg hos Stor Hornugle *Bubo bubo* i Danmark

JØRGEN TERP LAURSEN

(With a summary in English: Diet of the Eagle Owl *Bubo bubo* in Denmark)

Indledning

Den Store Hornugle *Bubo bubo* genindvandrede som dansk ynglefugl i 1984 som følge af opdræt og udsætninger i Slesvig-Holsten (Frikke & Tofft 1997).

En hovedårsag til artens udryddelse omkring 1884 var, at dens formodede fødevalg var i konflikt med jagtlige interesser, hvorfor den blev forfulgt; men også ægsamlere bidrog gennem deres virke til den Store Hornugles udryddelse.

Med de betydelige landskabelige ændringer, der har fundet sted siden 1800-tallet, må spørgsmålet om artens fødevalg dengang stå hen i det uvisse. Efter genindvandringen har interessen for artens byttevalg været stor, og pga. de potentielle konflikter med jagtlige og andre interesser er konkret viden på området særlig påkrævet. Den nærværende undersøgelse er et bidrag til fremskaffelsen af et realistisk billede af den Store Hornugles føde, og kan formodentlig også kaste lys over artens økologiske plads og dens fremtidsmuligheder i det moderne Danmark.

En stor tak skal rettes til de mange, der har været behjælpelige med indsamling af gylp og identificering af byttedyr. En særlig tak rettes til Kurt Storgård, Jan Tøttrup Nielsen, Tscherning Clausen, Bo Rye Sørensen og Jesper Tofft samt Naturhistorisk Museum, Århus.

Metode

I perioden 1984-1997 er der indsamlet byttedyrrester fra 18 forskellige ynglepladser – oftest råstofgrave – repræsenterende i alle Jyllands amter undtagen Ribe. Flere lokaliteter har været besøgt gennem mere end ét år. Besøg i yngletiden har af hensyn til fuglene kun fundet sted sent i yngleperioden, når ungerne var store.

Bytteresterne omfatter knoglefragmenter, fjer og gylp. 80-90% af gylpene er fundet nær et redested i perioden juli-september og antages at være fra sommerhalvåret. Bytterester fra selve reden er ikke hjembragt, men blot noteret på stedet. Afbidte fjer fundet nær redestedet er udeladt af materialet, fordi det kunne være føderester fra ræv *Vulpes vulpes*. I nogle tilfælde har det været nødvendigt at skønne antallet af byttedyr; det gælder dels kranie- og knoglefragmenter fra fugle fundet i gylp, hvor både identifikation og optælling var vanskelig, og dels fund af større portioner fjer.

Gylp er behandlet som beskrevet af Degn (1978). Metoden sikrer, at selv meget små byttedyr næsten altid opdages, mens de ofte overses med den traditionelle metode, hvor gylpene kun dissikeres manuelt.

Biomassen af byttedyrene er bestemt ud fra vægte angivet i Olsson (1979) og Glutz & Bauer (1980). Artiklens biomasseangivelser er dog kun